

NA KROŽNICI

Besede – nalašč preslišane –
ne padejo na tla.
Iskreno povedane,

prav usmerjene,
krožijo okrog zemlje.

BLAŽ OGOREVC

Škofja Loka

O HUDIČEVI STARI MAMI

Pogosto in mnogo se govori o hudičevi stari mami. Mnogi, ki sicer hudiču nikakor niso blizu in ga poznajo le po govoricah ali iz zapisov v bulvarskem časopisju, trdijo, da so bili z njegovo staro mamo dobro znani in da je bila to nadvse ugledna gospa, pač vse nekaj drugega kot njen razvpiti vnuk. Brez dvoma pa marsikaj, kar se razširja kot resnično, ne zasluži nikakršne pozornosti in je popolnoma zlagano ter izmišljeno, ali pa je resnični osnovi toliko pridodanega, da takšno govorjenje izgublja vsako realno osnovo. Torej vsa množica zgodb, ki kroži o njej, priča bolj o pomembnosti in nenavadni popularnosti njenega sina, kot pa o njenem življenju.

Čeprav ne bi rad poudarjal samega sebe in se silil v ospredje, pa moram vendarle opozoriti na dejstvo, da sem hudičevo staro mater v svojih otroških letih dokaj dobro poznal in jo tudi precej pogosto videval. S hudičem se takrat osebno še nisva poznala, kajti v tem času je bil varovanec vzgojno poboljševalnega doma Ljubljana-Šiška in sva se torej seznanila šele precej kasneje v času skupnih študijev na ljubljanski filozofski fakulteti. Hudičeva stara mama pa je precej pogosto zahajala v našo hišo, upal bi si celo trditi, da je bila nekakšna družinska prijateljica. Čeprav sem bil v času njene smrti v domu za ostarele v Podbrdu, kjer je preživela zadnji dve leti svojega življenja, komajda dvanajstleten deček, se mi je njena oseba vtisnila globoko v spomin. Prav tako pa so vsi podatki, ki jih navajam na tem mestu, a jih kot nezrel otrok takrat še nisem mogel doumeti, preverjeni in popolnoma avtentični.

Vsi, ki smo to staro gospo kdajkoli poznali, se strinjamo, da je bila popolnoma povprečen primerek polsiromašne meščanke. Njene sive, dovolil bi si celo poudariti, prazne oči, njen neizrazit nos, ozke ustnice in v obraz pogreznjena brada, so v popolnem nasprotju z današnjimi slikami, ki nam jo prikazujejo v idealiziranem, skoraj klasičnim boginjam podobnem liku. Tudi njena postava je bila dokaj nepomembna, merila je namreč le pičlih 155 centrimetrov in je bila prej suha kot debela. Poleg tega pa jo je kazila še neka telesna hiba. Grba, ki je bila v mladosti skoraj neopazna, je postala z leti, ko se je ženica sključila, dokaj izrazita. Še bolj neprijeten vtis pa je vzbujala velika, za moško pest debela golša na njenem zgubanem vratu.

Vedno je bila oblečena enako, v črno klotasto obleko in črn klotast predpasnik. Sive, nikdar ostrizene in nikdar razčesane lase je v figo zvite skrivala pod črno svileno ruto. Pozimi se je ogrnila v težak suknen plašč, katerega kocine so nas otroke dokaj neprijetno pikale v nežna lička. Zaradi pomanjkljive higiene in nikdar oprane obleke je okrog sebe razširjala neprijeten suh vonj, ki me je vedno iz povsem nerazumljivih razlogov spominjal na miši.

Preživljala se je s priložnostnimi zaslužki, predvsem s šivanjem. Imela je singerjev šivalni stroj na nožni pogon in z njim je hodila od hiše do hiše. V dveh ali treh dneh, približno toliko časa je ostala pri eni družini, je pošila vse zavese, rjuhe, prte in obleke, ki so bili tega potrebni. Za svoje šivanje sicer ni zahtevala